

गोरखापत्र संस्थान
प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, पुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

पूर्णाङ्क : १००

तालिका - १

प्रथम चरण लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षाको किसिम	प्रश्न संख्या अंकभार	समय
प्रथम	क) सामान्य ज्ञान र समसामयिक विषय	५०	२०	वस्तुगत : बहुवैकल्पिक प्रश्न	$५० \times १ = ५०$ $१ \times २० = २०$	४५ मिनेट
	ख) प्रयोगात्मक अभ्यास	५०	२०	विषयगत	$३ \times १० = ३०$	१.३० घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	लामो प्रश्न $३ \times २० = ६०$ छोटो प्रश्न $४ \times १० = ४०$	२ घण्टा

१. लिखित परीक्षाको भाषा नेपाली हुनेछ ।
२. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
३. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर वा Electronic device प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
४. प्रश्नहरूको नम्बर र त्यसको भार पाठ्यक्रम विषय अनुरूप हुनेछ ।
५. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
६. यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

गोरखापत्र संस्थान
प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, पुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र

पूर्णाङ्क : १००

उत्तिर्णाङ्क : ४०

सामान्य ज्ञान र समसामयिक विषय

५०

प्रथम खण्ड : भूगोल र जनसङ्ख्या

१. विश्व भूगोल : महादेश, महासागर, ध्रुवहरू, आक्षांश, देशान्तर, समय, दुरी, मरुभूमि, भूइँचालो, ज्वालामुखी, हावापानी, मनसुन
२. नेपालको भूबनोट, भूगोल र जनसङ्ख्या, भौगोलिक विविधता र जनजीवन
३. नेपालमा पाइने हावापानी, जनसङ्ख्या र यसको वितरण

द्वितीय खण्ड : इतिहास, संस्कृति र सामाजिक व्यवस्था

१. विश्व इतिहासको सामान्य जानकारी
२. नेपालको इतिहास र निर्माताहरू
३. नेपालको इतिहास र नेपालको सांस्कृतिक सम्पदा
४. नेपालको भारत र चीनसितको समाजिक र सांस्कृतिक सम्बन्ध
५. राष्ट्रिय विभूतिहरू र धार्मिक व्यक्तित्वहरू
६. नेपाली समाजको विविधता र विशेषता
७. नेपालका विभिन्न जाति, जनजाति र अन्य समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था/रहन सहन, भाषा/साहित्य, कला र सङ्गीत

तृतीय खण्ड : राजनीति, कानून, प्रशासन

१. विश्वका प्रमुख विचारकहरू
२. नेपालको संवैधानिक विकास र संविधान सभा
३. नेपालको राजनीतिक र प्रशासनिक विकास क्रम
४. स्वतन्त्र न्यायपालिका र नागरिक हक
५. नेपालमा निजामती सेवाको विकास, सम्भावना र चुनौती

गोरखापत्र संस्थान

प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, पुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

६. प्रशासकीय व्यावसायिकता, समावेशीकरण र यसको महत्व
७. सुशासन र त्यसमा राजनीतिक र प्रशासनिक क्षेत्रको भूमिका
८. नागरिक समाजको भूमिका र राजनीतिक तथा सामाजिक विकासमा यसको प्रभाव
९. नयाँ संविधानमा कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिकाको संरचना

चौथो खण्ड : नेपालको अर्थतन्त्र र विकास

१. नेपालको अर्थतन्त्रका प्रमुख विशेषता
२. आर्थिक वृद्धि, आय, उत्पादन र रोजगारी
३. नेपालको बजेट प्रक्रिया, राजस्वको अवस्था र विकास चुनौती
४. विप्रेषण र अर्थतन्त्रमा यसको प्रभाव
५. मौद्रिक नीतिको सामान्य जानकारी
६. आयात र निर्यातको अवस्था, व्यापार घाटा/नाफा र अर्थतन्त्रमा यसको प्रभाव
७. नेपालको आर्थिक विकासमा वैदेशिक सहयोगको अवस्था, भूमिका, समस्या र सम्भावना
८. नेपालमा योजनाबद्ध विकासका प्रयास
९. नेपाल अल्पविकसित हुनुको कारण, विकासशील राष्ट्रमा पुग्ने प्रयास
१०. आर्थिक विकासमा निजी क्षेत्रको भूमिका र निजीकरणको अवधारणा
११. विश्वव्यापीकरण र नेपाल
१२. कृषि र ग्रामीण अर्थतन्त्रको अवस्था, सम्भावना र चुनौती
१३. स्वतन्त्र व्यापारको अवधारणा र राष्ट्रिय विकासमा यसको प्रभाव
१४. विश्व व्यापार संगठन, साफ्टा, विमस्टेक र नेपाल

पाँचौ खण्ड : विज्ञान, वातावरण र स्वास्थ्य

१. केही प्रमुख वैज्ञानिक, वैज्ञानिक उपलब्धि र मानव समाजमा तिनको योगदान
२. जैविक विविधताको अवधारणा, जैविक विविधता संरक्षणमा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा संरक्षण क्षेत्रहरूको भूमिका
३. जनस्वास्थ्यको अवस्था, समस्या र सुधारमा लिनुपर्ने नीतिगत सुझाव
४. संचार र सूचना प्रविधिको विकास

गोरखापत्र संस्थान
प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, पुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

छैठौँ खण्ड : अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र सङ्गठनहरू

१. क्षेत्रीय सङ्गठनहरूको सामान्य जानकारी (सार्क, आसियान, युरोपेली संघ)
२. संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका प्रमुख अङ्गहरू
३. असंलग्न आन्दोलन र नेपाल
४. अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा नेपालको सहभागिता
५. नेपालको परराष्ट्र नीतिका आधारहरू
६. संयुक्त राष्ट्रसंघको शान्ति सेनामा नेपालको सहभागिता
७. नेपालमा मानव अधिकार

सातौँ खण्ड : पत्रकारिता

१. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय परिप्रेक्ष्यमा आमसंचार, पत्रकारिता, प्रेस स्वतन्त्रता, सूचना प्रविधि र समाचार संस्था
२. सूचनाको हक
३. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिक, समाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, प्रकाशन, पुरस्कार, कला, संस्कृतिहरू, संगीत तथा पछिल्ला घटनाक्रमसम्बन्धी ज्ञान

गोरखापत्र संस्थान
प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, प्रुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तीर्णाङ्क: २०

समय : १:३० घण्टा

प्रथमपत्र, खण्ड २ : प्रयोगात्मक परीक्षा

१ प्रश्न X २० + ३ प्रश्न X १०

१. समसामयिक विषयमा ३०० शब्दको समाचार लेख्ने
२. प्रुफरिडिङ्गमा प्रयोग हुने चिन्ह राखेर दिएको अनुच्छेदलाई शुद्ध गर्ने
३. फिचर लेख्ने
४. पत्रकारितामा प्रयोग हुने शब्दहरूको ज्ञान
५. तस्वीरको क्याप्सन लेख्ने
६. भाषा, व्याकरण, लेखनशैली, विराम चिन्ह प्रयोग गरेर अनुच्छेदलाई स्तरीय बनाउने ।

गोरखापत्र संस्थान
प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, प्रुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

दोस्रोपत्र

खण्ड २ : प्रयोगात्मक परीक्षा

पूर्णाङ्क : १००

उत्तीर्णाङ्क: ४०

समय: २ घण्टा

दोस्रोपत्र (विषय सम्बन्धित)

३ लामो प्रश्न X २० + ४ छोटो प्रश्न X १०

(क)

१. प्रुफरिडिङ्गमा प्रयोग गरिने चिन्हहरू र तिनीहरूको प्रयोग
२. सम्पादक र प्रुफरिडर बिचको सम्बन्ध र समन्वय
३. प्रुफरिडिङ्ग गर्दा अपनाउनु पर्ने सतर्कता
४. प्रुफरिडरमा हुनुपर्ने गुणहरू
५. कपि- एडिटर (Copy-editor) ले गर्ने काम
६. पत्रकारिता शैलीपुस्तिका

(ख)

१. पत्रकारिताको विकास
२. गोरखापत्र र यसका प्रकाशनहरूको नेपाली पत्रकारितामा योगदान
३. समाचारको परिभाषा र स्रोत
४. पत्रकारिताको सिद्धान्त
५. समाचार सम्पादनको कला
६. शीर्षक लेखन
७. प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय समाचार संस्थाहरू

गोरखापत्र संस्थान
प्राविधिक सेवा, नेपाली समूह, तह-६, पुफरिडिड अधिकृत पदको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको
पाठ्यक्रम

(ग)

१. प्रेस तथा प्रकाशन आचारसंहिता
२. गाली, बेइज्जती र मानहानिसम्बन्धी ऐन
३. सूचनाको हक
४. पत्रकारको आचारसंहिता
५. अदालतको मानहानि र यसको बचाउ
६. गोरखापत्र संस्थान ऐन
७. गोरखापत्र संस्थान कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली २०५२ (संशोधन सहित)
८. अश्लील प्रकाशनमा रोक
९. नेपालको पछिल्लो राष्ट्रिय आमसञ्चार नीति

प्रश्न तयार गर्नेलाई मार्गनिर्देश - लामो प्रश्न, द्वितीय पत्र, प्रयोगात्मक अभ्यास

१. पुफरिडिङ्गमा प्रयोग हुने चिन्ह राखी शुद्ध गर्न उपयुक्त अनुच्छेद दिने ।
२. समाचार लेखनका लागि दिइने बुँदा वा विज्ञप्ति बढीमा १५० शब्दसम्मको दिने ।
३. पत्रकारितामा प्रयोग हुने पारिभाषिक शब्दको अर्थका लागि १० वटा शब्दहरू दिने ।
४. क्याप्सन लेखनका लागि फोटो दिने ।
५. सम्पादनको लागि २०० शब्दसम्मको अनुच्छेद दिने ।
६. समाचार लेखनका लागि भनाइ वा बुँदाहरू बढीमा ३०० शब्दसम्मको दिने ।